

Osvětim - Březinka a Krakov

Půl šesté ráno, zastávka autobusu u kina Hvězda, 30. září 2009, zde začíná můj další den. Den, kdy jedu zhlédnout dějiště smutných událostí světových dějin.

Naše první zastávka vede do Lipníku nad Bečvou a do Hranic, kde přistupují čtyři studentky. Ale ještě nejsme všichni, chybí nám paní průvodkyně. „Tu nabereme v Českém Těšíně“, sděluje mi paní učitelka Levinská. Když přijíždíme k městu, polovina autobusu potřebuje na záchod, a tak stavíme na nejbližší benzínové pumpě. Po přestávce nabíráme paní průvodkyni a vyrážíme směr Polsko.

Kolem desáté hodiny přijíždíme k Osvětimi. Prohlídku začínáme tím, že si bereme porty a sluchátka. Pak nás paní učitelka rozdělí na dvě skupiny po pětadvaceti. Když jsme rozdělení, naše nová průvodkyně nám řekne, ať si nastavíme na svém portu nulu.

Prohlídka začíná příchodem k bráně, nad kterou je nápis „ARBEIT MACHT FREI“ (Práce osvobozuje). U této brány se nachází fotka, na které je vidět, jak dělníci ráno odcházejí a večer přicházejí a nesou mrtvá těla. Průvodkyně začíná vyprávět, jak velitel tábora vítal nové dělníky se slovy: „Vítejte, nepřijeli jste sem na rekreaci, ale na práci, živí se odsud nedostanete, jestli s tím někdo nesouhlasí, tam jsou ostnaté dráty.“ „A někteří ti lidé šli a spáchali sebevraždu“, pokračuje paní průvodkyně. Po těchto slovech mi po zádech běhal mráz.

Na desátou jsme měli objednané kino, takže jsme se vydali zhlédnout dokument natočený po válce americkými kameramany.

Po kratičkém filmu, který trval asi 20 minut, jsme pokračovali v prohlídce.

Naše prohlídka začala v domě číslo čtyři, kde nám průvodkyně ukázala ve dvou místnostech mapy a fotky. Na první mapě byla Osvětim namalovaná jako střed Evropy. Z toho bodu vedlo nespočet šipek do všech různých měst v Evropě, např. do Berlína, Paříže, Říma a Vídně. Na dalších fotkách byli přijíždějící lidé, jak stojí na nástupišti. Na jedné z fotografií byla žena s dítětem a u ní stál muž. Tuto fotku jsme si měli pořádně prohlédnout a zapamatovat, protože v průběhu prohlídky o ní bude ještě řeč. V dalším pokoji byly též fotky, na kterých Němci ukazovali vlevo a vpravo. Zde se vracíme k fotografii se ženou a mužem. Ten muž říkal ženě: „Vzdej se svého dítěte a budeš žít o něco déle.“ Myslíte, že se ta žena vzdala dítěte, aby žila o pár dní déle? Ne, protože to matky nedělají.

V druhém domě číslo sedm nám byl ukázán model toho, jak se přijíždějící lidé posílali do plynových komor a jak museli lidé, kteří nebyli posláni hned na smrt, odklízet těla, odtrhávat je od sebe, sundávat jim prstýnky, náušnice a další cennosti, které mohli nacisté posléze prodat. Další věci, které jim sundávali, byly zuby, a to jen kvůli tomu, že by zemřelí mohli mít zlaté plomby, které by mohli také zpeněžit. Od tohoto modelu jsme se přesunuli do místnosti plné vlasů, které byly ostříhány ženám, aby je ještě více ponížili. V této místnosti bylo také ukázáno, co se z vlasů vyrábělo - např. plátno. V druhém patře jsme zhlédli místnost plnou kufrů, na chodbě potom po obou stranách byly za vitrínami boty a v poslední místnosti nádobí. Všechny věci patřili Židům, kteří sem přijeli a odtud se už nedostali.

Ve třetí budově byly na chodbě vystaveny fotky všech, kteří přijeli do Osvětimi do roku 1942. Pod obličejem bylo datum příjezdu do tábora, datum úmrtí, jakým způsobem člověk umřel, jaké bylo jeho původní povolání.

V postranních místnostech byly pokoje dělníků a hlídačů a my se mohli podívat, jaké rozdíly mezi nimi byly.

Místo, na které jsme šli dál, bylo popraviště. Uctili jsme tady památku mrtvých a šli do přilehlého domu, kde se nacházel soud, ve sklepeních samoty a tzv. stojící komory, kde v čtverci 90 x 90 cm stáli celou noc čtyři lidé. Okénko, kterým jim šel dovnitř vzduch, bylo veliké 7x7cm. Do těchto komor se lezlo spodními dvířky. To byla poslední budova, kterou jsme navštívili.

Poté jsme šli kolem jídelny, u které se nacházela jedna z plynových komor. Když v této komoře zabíjeli lidi Cyklonem B, lidé uvnitř naříkali, křičeli a snažili se nějakým způsobem dostat ven. A po celou tuto dobu, než utichl i ten nejvytrvalejší hlas, bylo před komorou nastartované nákladní auto.

Tímto končila naše prohlídka v Osvětimi a my jsme se přesunuli do Březinky, kde nás paní průvodkyně zavedla do „maštal“, ve kterých lidé spali na trojpatrových postelích, většinou po deseti na jednom patře. Na podlaze spali nemocní a slabí, kolem většinou pobíhaly krysy a podobní hlodavci. Nedovedu si představit, jak to vypadalo ve skutečnosti, protože jenom popis stačil, aby mi po zádech opět běhal mráz.

Poslední věc, kterou jsme v koncentračním táboře navštívili, byly záchody a koupelny, jestli se tomu tak dá říkat, protože záchody vypadaly jako jedna velká vybetonovaná jáma s otvory. Tam mohli chodit jen ráno a večer, přičemž vstávali kolem 5. hodiny a chodili spát v 9 hodin večer. Zkuste se jít ráno vyčůrat a pak až večer. Nepředstavitelné pro nás, kteří pijeme podle výzkumů 2,5 litru denně.

Když skončila pro mě dost vyčerpávající prohlídka, jeli jsme do Krakova. Je to velice pěkné město.

Cesta nám z Osvětimi trvala zhruba hodinu a půl.

Návštěva Krakova začala u sochy draka, znaku města. Odtud jsme šli na hrad a později do chrámu vystavěných na kopci Wawel. Od chrámu vedla cesta na náměstí, kde jsme dostali až do 17.15 hodin rozchod. Jako většina účastníků jsem i já zamířila do „fast foodu“ na kávu a něco k snědku. Jelikož svítilo sluníčko, tak jsem se s kamarádkou procházela po krásném náměstí, pila kávu a nakupovala suvenýry, fotila, obdivovala umělecká díla amatérských malířů, zkrátka jsem si užívala zbytku dne.

Když nadešel čas srazu a my jsme se sešli a spočítali, vyrazili jsme na krátkou prohlídku zdejší univerzity. A potom už hurá do autobusu a domů.

Cesta zpátky trvala poněkud déle, než jsme čekali, jelikož jsme strávili hodně času na polských silnicích. Do Přerova jsme přijeli kolem půl dvanácté.

Barbora Matulová